



ĆWICZENIA ORIENTACJI PRZESTRZENNEJ DLA DZIECI PRZEDSZKOLNYCH

ETAP I – utrwalenie orientacji w schemacie własnego ciała

- wskazywanie dziecku części ciała i nazywanie ich. Odbywa się to zwykle w czasie pielęgnacji dziecka, przy uczeniu go czynności samoobsługowych, np. *podaj mi rękę, dotknij ucha, unieś ramiona, zegnij kolana*, itp.

- obrysowywanie (na papierze) części ciała w połączeniu z ich nazywaniem;
- zwracanie się do dziecka w ciągu dnia z częstym stosowaniem określeń „lewo”, „prawo”: *podaj mi prawą rękę, lewą nogę, zawiąż kokardkę na lewej sznurówce*, itp.
- Stawianie zadań wymagających orientacji w kierunkach występujących w otaczającej dziecko przestrzeni, np.: *skręcamy w bok, jedziemy do przodu, podaj zabawkę, która leży na półce, połóż łyżeczkę obok filiżanki, pokaż piłkę, która leży pod stołem*.

- orientację w przestrzeni ułatwiają zabawy takie jak: zabawa w „ciepło i zimno”, szczególnie, gdy będziemy w niej używać określeń: *idź do przodu, w prawo, prosto i dalej prosto*, itp.

- dla 6-7 latka można zastosować zabawę zegarową, która polega na układaniu ręki prawej i lewej na określonych cyfrach na tarczy zegara, narysowanej na planszy papieru. Następnie dziecko przemieszcza ręce zgodnie z instrukcją, np. *połóż lewą rękę na cyfrze 7, a prawą na cyfrze 3, przenieś lewą na 1, prawą na 9*, itp.

ETAP II – ćwiczenia orientacji w schemacie ciała u osoby znajdującej się naprzeciwko

- osoba stojąca naprzeciw dziecka wykonuje określone ruchy, np. podnosi prawą rękę, stoi na prawej nodze, dotyka lewą ręką prawego ucha, itp. Dziecko naśladuje dokładnie czynności wykonywane przez osobę stojącą twarzą do dziecka. Zadaniem dziecka jest dokładne naśladowanie ruchów (powstaje układ odbicia zwierciadlanego). Dziecko może również naśladować ułożenie kończyn osoby narysowanej na obrazku, np. obie ręce opuszczone w dół, lewa ręka wyciągnięta w bok, prawa ręka dotyka lewego oka, itp.

- ćwiczenia w określaniu stosunków między przedmiotami za pomocą terminów: na prawo, na lewo, na górze, na dole, nad, pod, obok, poniżej, powyżej, między, wśród, itp.

- bierzemy dwa przedmioty (miś, lalka), kładziemy je w wybranych miejscach i prosimy dziecko, aby określiło, gdzie leży lalka w stosunku do misia. Liczbę przedmiotów należy stopniowo zwiększać.

- określanie przez dziecko wzajemnych relacji między przedmiotami na wydzielonej i ograniczonej płaszczyźnie, np. blat stołu, tablica, dywan, itp. Rozmiary przestrzeni stopniowo zmniejszamy, dochodząc do kartki odpowiadającej wielkości zeszytu.

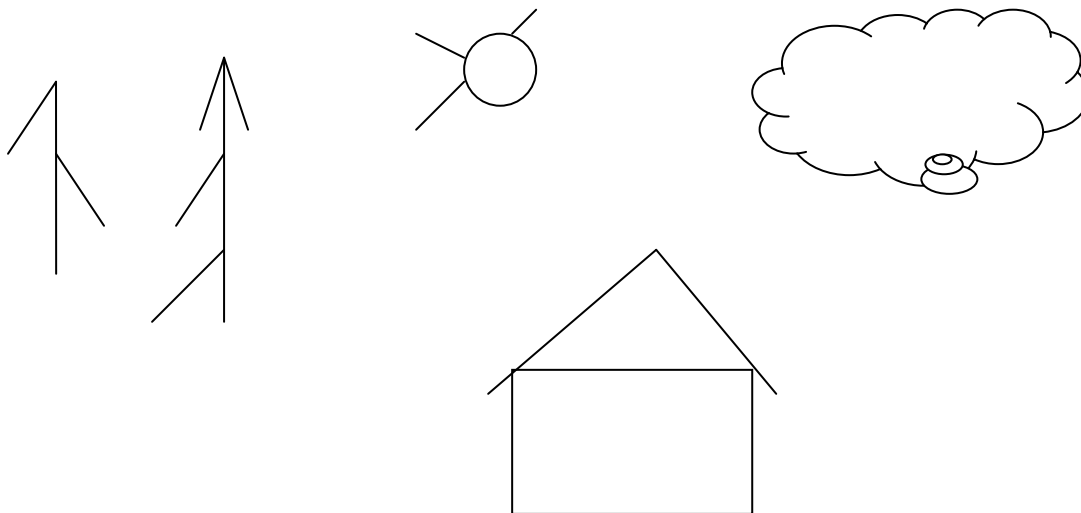
- układanie tematycznych obrazków z luźnych elementów („Miasto”, „Praca w ogrodzie”, „Wakacje nad morzem”) na tablicy korkowej, blacie stołu, itp.
- układanie różnego typu klocków, składanek, puzzli:
 - na podstawie wzoru,
 - z pamięci, po krótkiej ekspozycji wzoru,
 - wg instrukcji słownej, bez wzoru.

(o stopniu trudności decyduje w układankach: liczba części, sposób pocięcia obrazka, koloryt obrazka, treść obrazka i sposób jej przedstawienia).

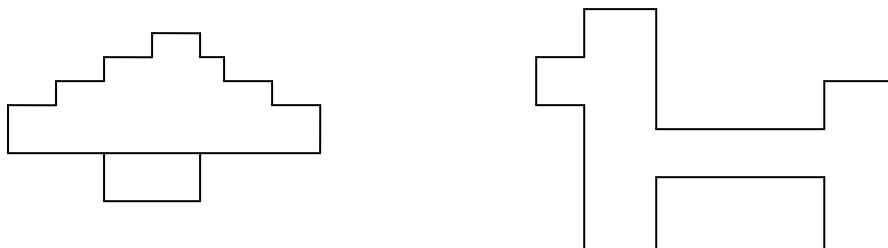
ETAP III – ćwiczenia graficzne

- zaznaczanie na kwadracie: lewego górnego rogu, prawego dolnego, itp. W innym wariantcie tego ćwiczenia rogi w kwadracie są pomalowane na różne kolory, a dziecko określa, np. położenie „zielonego rogu”, „czerwonego rogu”, itp.
- wykreślanie „pod dyktando” elementów uzupełniających rysunek z uwzględnieniem pojęć opisujących lokalizację w przestrzeni, tak jak to przedstawiono na rysunku poniżej.

Polecenie: *przyjrzyj się obrazkowi. Na schemacie domu narysuj: na środku drzwi, na prawo od drzwi duże okno, na lewo małe okienko, na lewej stronie dachu komin, nad kominem dym. Na drzewach dorysuj brakujące gałęzie – najpierw z prawej, potem z lewej. Z prawej strony domu narysuj płot. Dorysuj także promyczki słoneczne – na górze, na dole, na prawo. Nad chmurką narysuj ptaki.*



- dyktando graficzne – polega na prowadzeniu linii na papierze kartkowanym
Polecenie: poprowadź linię: 3 kratki w dół, 4 kratki w prawo, 1 kratkę w górę, itp.
Efektem poprawnie wykonanego ćwiczenia jest rysunek.



- labirynt – prowadzenie drogi, którą trzeba pokonać, aby dotrzeć do określonego punktu.

Dodatkowa literatura: *E. Gruszczyk – Kolczyńska „Dziecięca matematyka. Poradnik dla rodziców i nauczycieli”, WSiP*